

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.08.006.003
Ε.Ε.Κ.Ε. 05.13.001
(Εγκύκλιος Αρ. 86)
Αρ. Τηλ.: 22308930

28 Σεπτέμβριος 2021

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων, Υφυπουργείων,
Γενικό Διευθυντή Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης,
Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,
Γενικό Διευθυντή Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

**ΘΕΜΑ: Σχέδια Χορηγιών του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ)
και θέματα Κρατικών Ενισχύσεων**

Επιθυμώ να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και να σας ενημερώσω ότι, στα πλαίσια της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για έγκριση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (εφεξής το «ΣΑΑ»), αποφασίστηκε η σύσταση ειδικής Τεχνικής Επιτροπής, υπό την προεδρία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ή εκπροσώπου του, με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (εφεξής η «ΓΔ ΕΠΣΑ»), του Γενικού Λογιστηρίου, του Γραφείου Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και του Επικεφαλής Επιστήμονα.

2. Επισημαίνεται ότι, σκοπός της Τεχνικής Επιτροπής (εφεξής η «ΤΕ») είναι η παροχή καθοδήγησης και υποστήριξης στους φορείς υλοποίησης των Σχεδίων Χορηγιών του ΣΑΑ, ώστε να εξασφαλίζεται (α) η διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, (β) η ευθυγράμμιση του περιεχομένου τους με τους στόχους των συναφών εθνικών στρατηγικών, (γ) η αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων και η δημιουργία συνεργειών μεταξύ τους, (δ) η αξιοποίηση καλών πρακτικών άλλων χωρών και (ε) η απλοποίηση των σχετικών με την υλοποίηση τους διαδικασιών, με στόχο τη διασφάλιση της βέλτιστης δυνατής εφαρμογής τους και την, κατ' επέκταση, δημιουργία της μεγαλύτερης δυνατής προστιθέμενης αξίας για την οικονομία.

3. Διευκρινίζεται επίσης ότι, η μελέτη και αξιολόγηση των Σχεδίων από την Τεχνική Επιτροπή και η καθοδήγηση που αυτή θα προσφέρει, δεν υποκαθιστά την προβλεπόμενη, βάσει εγκυκλίου της ΓΔ ΕΠΣΑ- Συντονιστική Αρχή ΣΑΑ, διαδικασία υποβολής των Σχεδίων για οριστική ένταξη τους στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Επιπλέον, στο ΣΑΑ περιλαμβάνονται 35 Σχέδια Χορηγιών και δεδομένης της ανάγκης για τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων που αφορούν την επίτευξη των στόχων και οροσήμων που έχουν υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Τεχνική Επιτροπή θα μελετήσει κατά προτεραιότητα τα Σχέδια με προβλεπόμενη ημερομηνία προκήρυξης εντός του 2021 ή εντός του 1ου τριμήνου του 2022.

4. Άξιο αναφοράς αποτελεί το γεγονός ότι, στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για τη σύσταση της Τεχνικής Επιτροπής γίνεται ειδική αναφορά στα θέματα κρατικών ενισχύσεων. Όπως έχει επισημανθεί και σε προηγούμενη Εγκύκλιο μας αρ. 83 και με ημερομηνία 25 Ιουνίου 2021, στην Κύπρο παρατηρείται εκτεταμένη χρήση του Κανονισμού De Minimis και δεν αξιοποιούνται στον επιθυμητό βαθμό οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί. Στην προκειμένη, η προτίμηση των Φορέων Υλοποίησης στον Κανονισμό De Minimis είναι εμφανής και στο σχεδιασμό των Σχεδίων Χορηγιών του ΣΑΑ, καθώς τα περισσότερα Σχέδια δε προσφέρουν, είτε αποκλειστικά, είτε ως επιλογή, τη χρήση του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού στις περιπτώσεις όπου μπορεί να εφαρμοστεί.

5. Η εκτεταμένη χρήση του Κανονισμού De Minimis μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα πρόσβασης χρηματοδότησης στις επιχειρήσεις λόγω του χαμηλού σωρευτικού ορίου των 200,000 ευρώ ανά τριετία, σε συνδυασμό με την προκήρυξη μεγάλου αριθμού σχεδίων στα πλαίσια του ΣΑΑ, πολλών εξ αυτών οριζόντιας φύσης και της εφαρμογής του Κεντρικού Συστήματος Μητρώων Κρατικών Ενισχύσεων και Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας. Τονίζεται ότι, οι ενισχύσεις de minimis, λόγω του σωρευτικού ορίου θα έπρεπε, να αποτελούν την έσχατη επιλογή, ήτοι κάλυψης επείγουσας φύσης αναγκών χρηματοδότησης επιχειρήσεων με κρατικούς πόρους. Αντιθέτως, οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί της Επιτροπής προνοούν κατηγορίες ενισχύσεων οι οποίες εγκρίνονται σε εθνικό επίπεδο και έχουν καθορισμένη τομεακή εφαρμογή (γεωργία, αλιεία, οδικές επιβατικές μεταφορές, ΜΜΕ) ή αφορούν στην ανάθεση, από το κράτος, υπηρεσιών κοινής ωφελείας, σε ιδιώτες, οι οποίες, ως εκ της φύσεως τους, δεν αναλαμβάνονται από τους φορείς της αγοράς ως μη κερδοφόρες (ΥΓΟΣ) και προβλέπουν μεγαλύτερα ποσά χρηματοδότησης από αυτά του Κανονισμού De Minimis. Όμως, η ειδοποιός διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι, στην περίπτωση των Απαλλακτικών Κανονισμών πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις του Άρθρου 107 (1) της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ») για το συμβατό της κρατικής ενίσχυσης, ενώ στις περιπτώσεις de minimis οι οποίες δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση με βάση το άρθρο 107 (1) της ΣΛΕΕ λόγω του χαμηλού ύψους του χρηματοδοτούμενου ποσού δεν συντρέχει το κριτήριο του επηρεασμού των ενωσιακών συναλλαγών και άρα το

ενωσιακό κεκτημένο δεν απαιτεί να πληρούνται οι προβλεπόμενες αρχές του Άρθρου 107 (1) της ΣΛΕΕ.

6. Η αυτόματη χρήση, συνεπώς, των Απαλλακτικών Κανονισμών εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, αφού εξασφαλίζει την αποτελεσματικότητα των μέτρων ενισχύσεων και τις κατατάσσει ως συμβατές κρατικές ενισχύσεις. Ως εκ τούτου, φρονώ ότι οι Αρμόδιες Αρχές κατά την χάραξη της πολιτικής τους θα πρέπει να εξαντλούν τα περιθώρια εφαρμογής μέτρων ενισχύσεων που προσφέρουν οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί και να χρησιμοποιούν τις ενισχύσεις *de minimis* μόνο σε περιπτώσεις ενισχύσεων που από τη φύση τους δεν μπορούν να κηρυχτούν ως συμβατές με την εσωτερική αγορά.

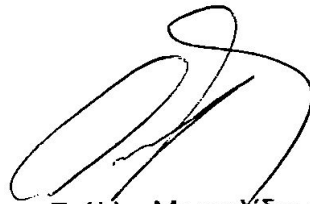
7. Κρίνω καθήκον μου να ενημερώσω ότι, η Ευρωπαϊά Επίτροπος Ανταγωνισμού Margrette Vestager, υπεύθυνη για την πολιτική ανταγωνισμού, δήλωσε συγκεκριμένα επί τούτου: *«Για να επωφεληθούμε πλήρως από τα περιορισμένα δημόσια κεφάλαια, είναι ζωτικής σημασίας οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις να συνεχίσουν να επιτελούν το ρόλο τους για να διατηρήσουν την ενιαία αγορά δίκαιη και ανταγωνιστική. Παρέχουμε στα κράτη μέλη όλες τις απαραίτητες οδηγίες και εργαλεία για να διασφαλίσουμε ότι τα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας μπορούν να εφαρμοστούν όσο το δυνατόν γρηγορότερα, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Συνεχίζουμε να συνεργαζόμαστε στενά με τα κράτη μέλη για να μετριάσουμε τις οικονομικές συνέπειες της τρέχουσας κρίσης και να δώσουμε τη δυνατότητα στην ευρωπαϊκή οικονομία να ανακάμψει, διατηρώντας παράλληλα τους ίδιους όρους ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.»*

8. Δεν πρέπει επίσης να παραβλεπτεί το γεγονός ότι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επανειλημμένα τονίσει ότι **στο πλαίσιο της εφαρμογής των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών, ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων θα συμβάλει στη διασφάλιση ότι οι δημόσιες δαπάνες των κρατών μελών δεν περιορίζουν τις ιδιωτικές δαπάνες, αποφεύγουν την υπερβολική αντιστάθμιση και εξασφαλίζουν ίσους όρους ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.** Για την αντιμετώπιση πιθανών ζητημάτων κρατικών ενισχύσεων εκ των προτέρων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεργαστεί από νωρίς με τα κράτη μέλη για τις επενδύσεις που εξετάζονται στα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να εξετάσει, μαζί με τις εθνικές αρχές, τις πιθανές διαστάσεις των κρατικών ενισχύσεων στα σχέδια ανάκτησής τους και να παράσχει όλη την απαραίτητη βοήθεια για τον σχεδιασμό επενδυτικών σχεδίων σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

9. Ως εκ τούτου, το Γραφείο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στηρίζοντας το έργο της Τεχνικής Επιτροπής, θα μελετήσει τα Σχέδια ώστε να προβεί σε συγκεκριμένες εισηγήσεις, ανά σχέδιο, για τη χρήση των απαλλακτικών κανονισμών. Σε αυτό το πλαίσιο, το Γραφείο του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, θα καθοδηγήσει τους Φορείς Υλοποίησης, **ιδίως μέσω**

Ημερίδων Επιμόρφωσης και/ ή Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων, μέσω του εμπλουτισμού της ιστοσελίδας του Γραφείου με καθοδηγητικές εγκυκλίους και/ή ενημερωτικών Δελτίων καθώς και με παρουσίαση του «Κεντρικού Συστήματος Μητρώων Κρατικών Ενισχύσεων και Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας», στη σωστή χρήση των Απαλλακτικών Κανονισμών, που θα καλύπτει, μεταξύ άλλων, και το θέμα της εφαρμογής του νέου Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού και των υπόλοιπων Απαλλακτικών Κανονισμών και τις πρακτικές επιπλοκές που αυτή συνεπάγεται στο σωστό σχεδιασμό προκήρυξης των Σχεδίων. Επιπλέον, θα συζητηθούν περαιτέρω πρόνοιες του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, ενώ σαφής καθοδήγηση θα δοθεί στους Φορείς Υλοποίησης για το σωστό προγραμματισμό των προκηρύξεων, ώστε να μην υπάρξουν επιπλοκές από την εφαρμογή του νέου Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού.

10. Καταλήγοντας, απώτερος μας στόχος είναι η εδραίωση της ορθολογικότητας και της αποτελεσματικότητας της πολιτικής χορήγησης των κρατικών ενισχύσεων στην Κύπρο με την προσδοκία για αλλαγή της φιλοσοφίας που ακολουθείται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, ιδίως ενόψει της πολιτικής εκσυγχρονισμού που χαράζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στέλλα Μιχαηλίδου
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων